

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **P. K.**, narodený X., bytom S., D. ul. č. X., proti odporkyňi: **Sociálna poisťovňa v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o predčasný starobný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 30. mája 2011, č.k. 15Sd/11/2011-41, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 30. mája 2011, č.k. 15Sd/11/2011-41 **z r u š u j e** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 30. mája 2011, č.k. 15Sd/11/2011-41, podľa § 250q ods. 2 OSP ako vecne správne potvrdil dve rozhodnutia odporkyne z 29. novembra 2010 číslo X. a rozhodnutia č. 1 a č. 2 zo 4. marca 2011 číslo X. 0.

Rozhodnutím z 29. novembra 2010 číslo X. 0 odporkyňa priznala navrhovateľovi od 22. októbra 2007 predčasný starobný dôchodok v sume 603 Sk mesačne, ktorý po valorizačných úpravách a v prepočte SK na EURO upravil na sumu 23,30 € s poukazom na § 67 ods. 1, § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 43/2004 Z.z. (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a článku 46 ods. 2 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a členov ich rodín pohybujúcich sa v rámci spoločenstva (ďalej len „nariadenie Rady (EHS) č. 1408/71“).

Ďalším rozhodnutím z 29. novembra 2010 číslo X. 0 odporkyňa podľa § 82 zákona o sociálnom poistení zvýšila sumu predčasného starobného dôchodku od 1. januára 2011 na sumu 23,80 € mesačne.

Rozhodnutím 1. zo 4. marca 2011 číslo X. 0 odporkyňa zrušila (prvé) rozhodnutie z 29. novembra 2010 číslo X. 0 s odôvodnením, že o sume predčasného starobného dôchodku rozhodla novým rozhodnutím 2. zo 4. marca 2011 číslo X. 0.

Rozhodnutím 2. zo 4. marca 2011 číslo X. 0 odporkyňa rozhodla o znížení predčasného starobného dôchodku na sumu 23,80 € od 18. júla 2010 s poukazom na § 67 ods. 1, § 112 ods. 3 a ods. 6 a § 82 zákona o sociálnom poistení a podľa článku 46 ods. 2 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71.

Súd prvého stupňa rozsudok odôvodnil nasledovne: „Z vykonaného dokazovania a preskúmania rozhodnutia vydaných vo veci súd dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť. Preskúmané rozhodnutia považuje krajský súd za zákonné. Odporkyňa pri vydávaní napadnutých rozhodnutí nepochybila, pretože ich vydala na podklade predložených a dostupných dôkazov. Napadnuté rozhodnutia sú zrozumiteľné, logické, v dostatočnom rozsahu odôvodnené a preto aj súdom preskúmateľné. Pokiaľ ide o námietky navrhovateľa, tieto sú pre posúdenie celej veci právne irelevantné. Tie, ktoré uvádza v písomných podaniach, neodôvodňujú nesprávnosť rozhodnutí v jeho dôchodkových nárokoch, lebo ich žiadnym spôsobom nedokladuje a nepreukazuje“.

O náhrade trov konania súd prvého stupňa rozhodol s poukazom na § 2502k ods. 2 OSP a § 250l ods. 2 OSP a s odôvodnením, že navrhovateľ nebol v konaní úspešný a odporkyňa sa trovy nepriznávajú.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie. Rozhodnutia odporkyne pokladá za neplatné, lebo k 22. októbru 2007 mu nevznikol nárok na predčasný starobný dôchodok (ďalej len PSD) podľa platných právnych predpisov Slovenskej republiky. Odporkyňa nemohla zohľadniť pri PSD doby poistenia získané podľa právnych predpisov v Českej republike (k 31. decembru 1992 – doplnené odvolacím súdom), lebo 22. októbra 2007 nebol ešte vypočítaný. Ďalej tvrdil, že odporkyňa hrubo pochybila pri výpočte PSD, čo je trestné a teraz ho všetci obviňujú z podvádzania nechcú si priznať a niest' zodpovednosť a ťahajú ho po súdoch. Ďalej uviedol, že na základe sfalšovaných dokladov neprávom vyplatenú sumu 11 760,35 € žiada odporkyňa zúčtovať s českým dôchodkom. Tvrdil, že od 7. februára 2010 mu vznikol nárok na starobný dôchodok. Žiadal, aby odvolací súd zrušil

rozhodnutia odporkyne a priznal mu náhradu trov konania ako výdavky vzniknuté v súvislosti s konaním, ktoré vyčíslil v sume 248 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 OSP a § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľ je potrebné vyhovieť.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Úlohou súdu podľa § 244 ods. 1 OSP je v danom prípade preskúmať, či odporkyňa pri rozhodovaní o nároku navrhovateľa rešpektovala hmotno-právne predpisy.

Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že odporkyňa predložila súdu opravný prostriedok proti rozhodnutiu z 29. novembra 2010 číslo X. 0 o predčasnom starobnom dôchodku po prevzatí písomnosti navrhovateľa z 15. decembra 2010. Navrhovateľ odporkyňi oznámil, že nesúhlasí s celým obsahom jej rozhodnutia 1 číslo X. 0, ani s rozhodnutím 2 číslo X. 0, ktoré mu bolo doručené 13. decembra 2010 s nasledovným textom: „... celú vec postupujeme na prešetrenie do všetkými materiálmi kontrolnému úradu – dodržíme lehotu 30 dní“.

Krajský súd podaním z 5. apríla 2010 odoslal navrhovateľovi vyjadrenie odporkyne a jej nové rozhodnutia zo 4. marca 2011 číslo X. 0 s výzvou, aby oznámil v lehote 10 dní, či je spokojný s vysvetlením odporkyne a či berie späť odvolanie proti rozhodnutiu odporkyne z 29. novembra 2011 číslo X. 0.

Navrhovateľ v písomnej odpovedi z 19. apríla 2010 (č.l. 30 spisu) upozornil súd, že nie je navrhovateľom a ku dňu tohto podania nedostal od neho súd jediný návrh na preskúmanie rozhodnutia odporkyne súdom s poukazom na poučenie o opravnom prostriedku rozhodnutia odporkyne. Nechápal, prečo Sociálna poisťovňa je označená za odporkyňu a ani dôvod odoslania materiálov týkajúcich sa jeho dôchodku súdu. Uviedol, že nebyť jeho žiadosti o prílepšenie k dôchodku z roku 2010, naďalej by mu odporkyňa vyplácala starobný dôchodok.

Navrhovateľ ďalším listom z 11. mája 2011 (č.l. 33 spisu) súdu opäť zopakoval oznámenie uvedené v liste z 19. apríla 2011, že nepodal žiadny návrh na preskúmanie rozhodnutia odporkyne súdom, a preto predvolanie na pojednávanie veci určené na 30. mája 2011 pokladal za bezpredmetné.

Podľa názoru odvolacieho súdu písomnosť navrhovateľa z 15. decembra 2010 spĺňa náležitosti opravného prostriedku proti rozhodnutiam odporkyne z 29. novembra 2010 podľa § 244 ods. 1 OSP, pretože bola podaná v odvolacej lehote 30 dní od doručenia rozhodnutí a navrhovateľ v ňom vyslovil nespokojnosť s ich obsahom. V prípade, ak svoje podanie nepovažuje za opravný prostriedok alebo ho berie späť, musí jeho prejav vôle splňovať všetky predpísané náležitosti, musí byť urobený vážne, určite a zrozumiteľne spôsobom, ktorý nevzbudzuje pochybnosti o jeho skutočnej vôli. Kým v konaní existujú o tejto otázke pochybnosti, musí ich súd odstrániť a na základe svojich zistení neskôr konať.

Vzhľadom na skutočnosť, že písomné podania navrhovateľa z 19. apríla 2011, ako aj z 11. mája 2011 vzbudzujú pochybnosť o skutočnosti, či navrhovateľ právnym úkonom z 15. decembra 2010 prejavil vôľu skutočne podať opravný prostriedok, vznikla pochybnosť o podmienke konania v zmysle § 103 OSP, ktorou je podanie návrhu na začatie konania.

Krajský súd napriek týmto rozporom v podaniach navrhovateľa procesne pochybil, lebo tieto nejasnosti neodstránil postupom podľa § 43 OSP. Nevyzval navrhovateľa, či písomným podaním z 15. decembra 2010 skutočne mienil podať opravný prostriedok na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporkyne súdom, za ktorý ho súd aj pokladá, s prípadným poučením o možnosti zobrať tento návrh späť, ak návrh podať nemienil.

Ustanovenie § 157 určuje obsahové náležitosti rozsudku. Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Len odôvodnenie, ktoré obsahuje uvedené zákonné náležitosti, stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, možno pokladať za dostatočné, poskytujúce ochranu základných práv a slobôd a z ústavného hľadiska je aj akceptovateľné. Potreba odôvodnenia súdneho rozhodnutia vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Dôvody musia byť špecifikované s ohľadom na skutkové okolnosti prípadu a nestačí len citácia a odkaz na určité časti zákona. Nedostatok odôvodnenia rozhodnutia súčasne odníma účastníkovi možnosť náležite skutkovo a aj právne argumentovať proti rozsudku súdu, voči ktorému chce využiť možnosť opravného prostriedku.

Potreba náležitého odôvodnenia súdneho rozhodnutia je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolované verejnosťou (III.ÚS 454/2010-26).

Rozsudok krajského súdu v prejednávanvej veci nespĺňa zákonom požadované náležitosti v celom rozsahu. Krajský súd v odôvodnení uviedol len obsah napadnutého rozhodnutia odporkyne a obsah vyjadrenia odporkyne, citáciu príslušných ustanovení zákona o sociálnom poistení a ďalšie dôvody všeobecného charakteru citované vyššie v dôvodovej časti tohto uznesenia, ktoré nepochybne neobsahuje úvahu súdu o tom, na základe ktorých skutočností dospel k záveru o zákonnosti rozhodnutí odporkyne. Preskúmaný rozsudok krajského súdu je preto nepresvedčivý a nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov.

Z dôvodu, že súd prvého stupňa porušil aplikáciu príslušných právnych ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (§ 43 OSP, § 157 OSP), jeho rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva navrhovateľa na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok Krajského súdu v Trenčíne podľa § 221 ods. 1 písm. f), ods. 2 OSP, v spojení s § 250ja ods. 3, veta druhá OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Krajský súd v novom rozhodnutí o veci bude postupovať v hore naznačenom smere. Predovšetkým odstráni pochybnosť podmienky konania a podľa jeho výsledku bude postupovať ďalej v súlade s príslušnými ustanoveniami OSP, t.j. preskúma zákonnosť

rozhodnutí odporkyne týkajúce sa dôchodkovej dávky. O veci znovu rozhodne, pričom svoje rozhodnutie náležite odôvodní.

Krajský súd súčasne v novom rozhodnutí o veci rozhodne aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 OSP v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 2 OSP).

P o u ě n í e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. septembra 2012

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová